

Suomenkielinen perusopetus

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö toteuttaa osaltaan kaupungin strategiaa eli Espoo-tarinaa ja valtuustokauden tavoitteita. Kasvun ja oppimisen toimialan tulosityksikkönä se rakentaa osaltaan yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toisen asteen koulutukseen. Tulosityksikön toiminta-ajatuksena on järjestää lapsille ja nuorille oppilaslähtöistä, korkeatasoista ja alueellisesti yhdenvertaista perusopetusta. Toiminnan lähtökohtana on koulutuksellinen tasa-arvo sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tulosityksikkö toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen toimijoiden kanssa.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö tarjoaa laadukasta esi- ja perusopetusta. Laadukkaan opetuksen lähtökohta on oppilaiden hyvinvointi. Kiusaamiseen ja väkivaltaan on nollatoleranssi. Toinen ratkaiseva tekijä on hyvinvoiva ja jaksava henkilöstö, jonka saatavuuden parantamiseksi tehdään toimenpiteitä. Tavoitteena ovat oppimistulokset, jotka ovat Suomen kärkitasoa käytettävissä olevilla mittareilla mitattuna. Erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajataustaisten lasten oppimistuloksiin. Tavoitteena on pienentää eroa kantaväestöön oppimistuloksia nostamalla. Tulosityksikkö valmistautuu oppilaan tukea koskeviin lainsäädännön ja opetussuunnitelman uudistuksiin, joiden voimaantulo on 1.8.2025. Oppimisen tukea kehitetään uuden lainsäädännön tavoitteiden mukaisesti yhdessä koulujen kanssa niin, että entistä useampi oppilas voi käydä omaa lähikoulua. Yhteistyötä suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään tavoitteena sujuvoittaa oppilaan siirtymistä varhaiskasvatuksesta peruskouluun.

Suomenkielisen perusopetuksen kokonaisoppilasmäärän arvioidaan kasvavan vuoden keskiarvona noin 200 oppilasta (+0,7 prosenttia) vuodesta 2024. Kasvu painottuu yläkoululaisiin. Äidinkielenään kotimaisia kieliä puhuvien oppilaiden määrä vähenee ja muita kieliä puhuvien oppilaiden määrä kasvaa voimakkaasti.

Hiilineutraaliustavoitteen edistäminen on tärkeä osa Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Aihetta käsitellään monipuolisesti eri oppiaineissa ja aihekokonaisuuksina. Koulussa toteutetaan lajittelua sekä kierrätystä. Oppilaita kannustetaan liikkumaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti esimerkiksi pyöräillen. Vastuullista kansainvälistä yhteistyötä edistetään virtuaalisella yhteistyöllä ja kotikansainvälisyydellä. Kestävän kehityksen kasvatusta edistetään yhteistyöverkoston tuella.

Opetuksen kehittäminen

Opetuksen kehittämisessä varmistetaan perusopetuksen opetussuunnitelmien ajantasaisuus kansalliset normimuutokset huomioiden. Samalla tuetaan opetushenkilöstön opetussuunnitelmaosaamista järjestämällä osaamisen kehittämisen tilaisuuksia. Tuetaan kouluyhteisöjen osaamisen ja toimintakulttuurin kehittämistä kehittäjäopettajatoiminnalla. Osaamisen kehittämisessä tärkeinä osaamisalueina ovat opetussuunnitelman toimeenpanoa tukeva osaaminen, lukutaito, kieli- ja kulttuuritietoinen opetus, inklusiiviset toimintatavat sekä digipedagogiikan kehittäminen.

Tieto- ja viestintäteknikka

Tieto- ja viestintäteknologian määräraha sisältää peruskoulujen tietoliikenne-, tietojärjestelmä-, ylläpito- ja tukipalvelukustannukset, tietotekniikkalaitteiden leasing-vuokrat sekä opetushenkilöstön osaamisen kehittämisestä aiheutuvat menot.

Koulujen toimintakulttuuria, oppimisen pilvipalveluiden pedagogista käyttöä ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti.

Oppilaiden käytössä olevaa laiteympäristöä monipuolistetaan, jotta opetussuunnitelman mukaisesti voidaan opetella toimimaan erilaisten oppimista tukevien laitteiden ja oppimisympäristöjen kanssa tietoturvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Laitevalikoimassa huomioidaan oppiaineiden opetuksen erilaiset tarpeet. Laitteiden määrässä pyritään kaikkien peruskoulujen osalta tasavertaiseen varusteluun ja laitteiden systemaattista käyttöä vahvistetaan edelleen yläkouluissa.

Tavoitteena on, että jokaisessa opetustilassa on toimiva esitystekniikkalaitteisto. Oppimistilojen esitystekniikkaa uusitaan elinkaarivaihdoin. Toimimattomat laitteet korjataan tai vaihdetaan. Varaudutaan koulujen muuttoihin ja niistä koituviin muuttokustannuksiin sekä uusien koulujen varustamiseen tarkoituksenmukaisella esitystekniikalla. Laitelinjauksissa noudatetaan toimialan yhteistä laitestrategiaa sekä perusopetuksessa että esiopetuksessa.

Uusien teknologioiden, robotiikan, ohjelmoinnin sekä palveluiden ja tekoälyn opetuskäyttöä edistetään tarkoituksenmukaisesti. Olemassa olevien laitteiden ja palveluiden käyttöä seurataan ja kehitetään analytiikkatyökaluja hyödyntämällä.

Jokaisella opettajalla tulee olla tarkoituksenmukaiset välineet opetuksen, arvioinnin ja viestinnän tehtävien toteuttamiseksi. Digitalisaatiota edistetään tietoperustaisesti kestävä kehityksen periaatteita noudattaen, eettisesti kestävästi, turvallisesti ja yksilöiden hyvinvoinnista huolehtien.

Oppimisen kolmiportainen tuki

Eriyisen tuen piirissä opiskelee lukuvuonna 2024–2025 (12.9.2024 tietojen mukaan) yhteensä 2963 oppilasta, joista 1266 oppilasta opiskelee integroituneena yleisopetuksen luokassa ja 1697 oppilasta erityisluokassa. Tukea tarvitsevien lasten määrän arvioidaan hieman kasvavan vuonna 2025. Perusopetuslaki on muuttumassa oppimisen tuen osalta 1.8.2025 alkaen, mikäli eduskunta hyväksyy lakimuutoksen. Lakimuutoksen seurauksena kolmiportaisen tuen malli on poistumassa ja tukeen liittyvä hallintotyö vähenee.

Uudistuksessa lapsen tarvitsema tuki pyritään järjestämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, heti tuen tarpeen havaitsemisen jälkeen lapsen edun mukaisesti. Ratkaisut tehdään riittävin resurssein ensisijaisesti lapsen omassa koulussa, tai toissijaisesti lapsen oppilaaksi-ottoalueen sisällä tai muuten alueellisesti tai kaupunkitasoisesti. Kaupunkitasoista vaativan erityisen tuen opetusta pyritään siirtämään alueelliseksi, jolloin lasten koulumatkat eivät kasva kohtuuttomiksi.

Eriyisluokkia ei lopeteta. Luokkamuotoista erityisopetusta järjestetään myös perusopetuslain muutoksen jälkeen ja tarvittaessa luokkia lisätään vastaamaan lapsimäärän ja tarpeen kasvua.

Monikulttuuriset opetuspalvelut sekä kansainvälinen opetus

Vieraskielisten oppilaiden määrä suomenkielisessä perusopetuksessa on kasvanut vuodentakaisesta noin 425 oppilaalla eli noin 1,4 prosenttiyksiköllä kokonaisoppilasmäärästä. Vieraskielisten oppilaiden määrän kasvun ennakoidaan jatkuvan vahvana myös vuonna 2025.

Oman äidinkielen opetusta järjestetään 1.–9.-luokkalaisille 47 eri kielellä yhteensä noin 5 000 oppilaalle. Osa opetuksesta toteutetaan etä- ja hybridiopetuksena (lähi- ja etäopetus vuorotellen).

Oman äidinkielen opetuksesta saadaan erillistä valtionosuutta pidettyjen tuntien mukaan.

Essoossa opetetaan kahdeksaa eri katsomusainetta, joista vähemmistöuskontojen eli islamin uskonnon, ortodoksisen uskonnon, katolisen uskonnon, krishna-liikkeen uskonnon, buddhalaisen uskonnon ja juutalaisen uskonnon opetukseen osallistuu yhteensä noin 5200 oppilasta. Opetus pyritään järjestämään alueellisesti siirtymiseen liittyvien kustannusten vähentämiseksi ja lähikouluperiaatteen tukemiseksi.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneiden oppilaiden tukemista tehostetaan tarjoamalla mm. kielitietoista opetusta, samanaikaisopetusta, tukiopetusta omalla äidinkielellä sekä ennakoivaa tukiopetusta eri oppiaineisiin. Koulujen ja maahanmuuttotustaisten perheiden välistä yhteistyötä sekä maahanmuuttotustaisten oppilaiden kotoutumista tuetaan ja vahvistetaan kulttuuriohjaajien avulla.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta pyritään järjestämään alueellisesti ja entistä useammin oppilaan omassa lähikoulussa, jolloin oppilas pääsee heti mukaan lähikoulun sosiaaliseen ympäristöön ja siirtyminen yleisopetuksen ryhmään tapahtuu sujuvasti.

Englanninkielistä opetusta järjestetään kahdessa, kaksikielistä (suomi - englantia) opetusta seitsemässä ja ruotsinkielistä kielikylpyopetusta viidessä opetuspisteessä.

Iltapäivätoiminta

Perusopetuksen iltapäivätoimintaan osallistuu lukuvuonna 2024–2025 yhteensä noin 4 500 oppilasta. Seuraavana lukuvuonna määrä pienenee hieman koulutulokkaiden ikäluokan pienentyessä. Iltapäivätoiminta järjestetään koulujen tiloissa.

Perusopetuksen iltapäivätoiminnasta peritään Kaupunginhallituksen päättämä asiakasmaksu. Perusopetuksen iltapäivätoiminnan asiakasmaksuista tulee sitä ohjaavan perusopetuslain mukaisesti kuitenkin myöntää asiakasmaksun vapautus tai huojennus sitä tarvitseville.

Toiminta järjestetään pääosin ulkopuolisten palveluntuottajien toimesta ostopalveluna ja pieneltä osin avustettuna toimintana. Lisäksi osassa kouluista iltapäivätoiminta järjestetään koulun omana toimintana. Talousarvioehdotus sisältää iltapäivätoiminnan kaikille paikkaa hakeneille, sekä 1. ja 2. luokan oppilaille, että sitä vanhemmille erityisen tuen oppilaille.

Lukuvuonna 2024–2025 kehitysvammaisten ja autististen lasten aamu- ja iltapäivähoitoon osallistuu noin 300 oppilaista. Osallistujamäärän arvioidaan lievästi kasvavan. Hoitoa toteutetaan 16 koululla. Loma-ajan hoitoa toteutetaan keskitetysti, syys-, joului-, talvi- ja kesälomilla kahdeksassa koulussa ja siihen osallistuu noin 200 lasta. Järjestämisvastuu hoidosta siirtyi 1.1.2023 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Hoidon toteuttaminen jatkuu entiseen tapaan kouluilla.

Opiskeluhoito ja oppilaiden hyvinvointi

Yhteistyön kehittämistä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa kehitetään edelleen. Varmistetaan käyttöön otetun poissaloihin puuttumisen mallin mukainen toiminta. Tavoitteena on, että opiskeluhoitoon palvelut jatkuvat siirtymävaiheen yli sujuvasti ilman katkoksia. Toimivat palvelut varmistetaan hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyörakenteilla.

Syrjäytymisen ehkäisyyn pyritään panostamaan entistä varhemmin yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskelun keinoin sekä opinto-ohjausta tehostamalla. Harrastustoimintaa peruskouluissa lisätään harrastamisen Suomen mallin avulla. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi yläkoulussa järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) sekä työelämäpainotteista opetusta (TEPPO). Harrastustoimintaa peruskouluissa toteutetaan harrastamisen Suomen mallin ja Opetushallituksen rahoittaman kerhotoiminnan avulla.

Poikkeusoloista aiheutuneen oppimis- ja hyvinvointivajeen paikkaamista jatketaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö jatkaa yhteisöllisen opiskeluhoitoon kehittämisen tukemista kahdella valtionavuksella, joista toisen käyttöaika päättyy vuoden 2024 kesällä ja toisen vuoden 2025 kesällä.

Kehittämishankkeet

Vuonna 2025 on perusopetuksessa käynnissä useita valtionavustuksilla toteutettavia kehittämishankkeita, joista merkittävimmät ovat koulutuksellisen tasa-arvon edistämisen sekä yhteisöllisen opiskeluhoitoon kehittäminen sekä kouluyhteisöön sitoutumisen kehittäminen. Kaikkien hankkeiden yhteenlaskettu budjetoitu kustannus on 3,1 milj. euroa.

Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman toteuttaminen

Taloudellisesti kestävä Espoo ohjelman toteuttaminen etenee suunnitellusti. Tärkeimpiä vuonna 2025 toteutuvia toimenpiteitä ovat yleinen henkilöstösäästö, ja ICT-laiteiden yksikköhinnan pienentäminen.

Palvelutuote	Suorite TA24	TA25	M%	Suorite 26	Suorite 27
Esiopetus	198	147	-26,5 %	147	147
Yleisopetus <u>1-6</u>	17 397	17 238	-0,9 %	16 795	16 364
Yleisopetus <u>7-9</u> (supe)	8 642	9 010	4,2 %	9 123	9 174
Valmistava ja maahanmuuttajien määräaikainen opetus ryhmässä	830	880	6,0 %	880	880
Erityisopetus <u>9v.</u> , ryhmämuotoinen (supe)	1 245	1 300	4,4 %	1 350	1 400

Suomenkielisessä perusopetuksen yleisopetuksessa luokilla 1-6 oppilasmäärä vähenee hieman vuonna 2025 verrattuna vuoteen 2024 ja yleisopetuksen luokilla 7-9 oppilasmäärä kasvaa. Palkankorotukset ja toimitilojen vuokrankorotukset nostavat palvelutuotteiden kustannuksia ja yksikköhintaa.

Henkilöstö

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstömäärä syyskuussa 2024 on 3770. Määrän ennakoidaan pysyvän suunnilleen ennallaan vuonna 2025.

Vakinaisessa työsuhteessa työskentelee syyskuussa 2024 yhteensä 2702. Määräaikaisessa virka ja/tai työsuhteessa työskentelee 1052 henkilöä. Suomenkielisessä perusopetuksessa työskentelee työllistämistuella työllistettyjä 4 henkilöä ja oppisopimussuhteisia opiskelijoita yhteensä 12 henkilöä. Tavoitteena on vähentää määräaikaisen henkilöstön ja lisätä vakinaisen henkilöstön osuutta.

Uusia toimia esitetään kaupunginhallituksella joulukuussa 2024 perustettavaksi 6 kappaletta. Koulujen koon kasvaessa niiden johtamisen vahvistamiseen esitetään 2 uutta virka-apulaisrehtorin virkaa. Henkilöstön saatavuushaasteet ovat näkyvissä varsinkin erityisluokanopettajien ja erityiskoulunkäynninohjaajien rekrytoinnissa. Nämä haasteet näkyvät erityisesti alueellisesti sekä toiminta-alueittaisessa ja autististen oppilaiden opetuksessa.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat Espoo tarinaan, Koto-tarinaa, opetussuunnitelmaan sekä suomenkielisen perusopetuksen tulokortin tavoitteisiin. Painopisteet vuodelle 2025 ovat oppilaiden ja työyhteisöiden monimuotoisuuden huomioiminen ja kehittäminen. Tavoitteena on koulun roolin kirkastaminen ja yhteistyön vahvistaminen oppimisen polun rakentamiseksi. Henkilöstösuunnittelussa pyritään kiinnittämään huomiota läpileikkaavasti monimuotoisuuden lisäämiseen niin henkilöstön osaamisen kuin henkilöstörakenteenkin suhteen.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tulokortin tavoitteisiin. Tulosityksikön henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteet vuonna 2025 ovat oppimisen tuen uudistaminen, oppilaiden monimuotoisuuden huomioiminen, koulun roolin muuttumiseen yhteiskunnassa varautuminen sekä osallisuuden vahvistaminen. Henkilöstösuunnittelussa kiinnitetään huomiota oppimisen tuen uudistamiseen sekä läpileikkaavasti monimuotoisuuden lisäämiseen niin henkilöstön osaamisen kuin henkilöstörakenteenkin suhteen. Osallisuuden lisäämisellä tavoitellaan oppilaiden vuorovaikutuksen lisäämistä, segregaaion ennaltaehkäisyä ja hyvinvointia.

Talous

Suomenkielisen perusopetuksen talousarvio vuodelle 2025 kasvaa 11,75 milj. euroa, eli 3,23% verrattuna vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon.

Tilakustannukset kasvavat noin 7,3 milj. euroa vuoteen 2024 verrattuna. Suurimmat tilakustannuksia kasvattavat tekijät ovat kesällä 2024 valmistuneen Tiistilän koulun vuokran maksu koko vuodelta sekä tilapalveluiden hinnankorotukset. Vuonna 2025 ei perusopetuksessa oteta käyttöön uusia tiloja.

Henkilöstömäärärahoissa on huomioitu 1,5% palkankorotusvaraus. Opetuksen henkilöstömäärärahoissa on huomioitu oppilasmäärän kasvu, oppilasarakenteen muutos sekä monikielisten oppilaiden ja tukea tarvitsevien oppilaiden osuuden kasvu. Keskimääräisen laskennallisen ryhmäkoon ennustetaan kasvavan 0,8 oppilaalla 14,2 oppilaasta 15,0 oppilaaseen. Oppilaskohtaisia tarvikemäärärahoja nostetaan hieman vuoden 2024 tasosta hintojen nousun vuoksi. Lisäksi perusopetuslain muutoksen aiheuttamiin lisäkustannuksiin oppimisen tuessa on määrärahavaraus. Koulukohtaisessa budjetissa koulut saavat

suunnata saamansa kokonaisresurssit oman tarveharkintansa mukaan opetukseen, koulunkäynnin ohjaajiin ja oppimateriaaleihin.

1 000 EUR	TP 2023	Muutettu TA 2024	Kehys 2025	2026	2027
Toimintatulot	21 380	17 708	16 330	16 542	16 741
Toimintamenot	-352 284	-363 312	-375 062	-382 932	-387 588
Toimintakate	-330 904	-345 604	-358 732	-366 390	-370 847